

Alina Naruszewicz-Duchlińska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6214-5454>
e-mail: alina.naruszewicz@uwm.edu.pl

Wybrane nowości książkowe*

New Book Releases

- Piotr Garncarek, Barbara Łukaszewicz (red.): *Polszczyzna dla cudzoziemców – sacrum i profanum*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 2025, ss. 312. DOI: <https://doi.org/10.31338/uw.9788323569909>.

„W monografii przeanalizowano zagadnienia zwykle pomijane lub niedostatecznie zgłębiane przez badaczy zajmujących się glottodydaktyką polonistyczną. Pojęcia sacrum i profanum autorzy odnoszą do tematów związanych z metodyką nauczania języka polskiego jako obcego, wykorzystywaniem tekstów literackich w praktyce glottodydaktycznej oraz relacją język–kultura w kontekście nauczania cudzoziemców polszczyzny. Przedstawiają m.in. własne koncepcje i rozwiązania dydaktyczne, dzieląc się doświadczeniami z pracy z cudzoziemcami”¹.

Więcej informacji na temat monografii jest dostępnych pod adresem: https://www.wuw.pl/product-pol-20714-Polszczyzna-dla-cudzoziemcow-sacrum-i-profanum.html?query_id=1. Informacje o serii wydawniczej *Polszczyzna dla cudzoziemców* znajdują się na stronie Centrum Polonicum: <https://polonicum.uw.edu.pl/polszczyzna-dla-cudzoziemcow-nowa-seria-wydawnicza-centrum-polonicum>.

- Jolanta Mędelaska, Michał Cieszkowski, Michał Sobczak: *Sowietyzacja języka Niemców rosyjskich w latach 20. i 30. XX wieku*. T. I: *Losy Niemców*

* Wyboru i opracowania przedstawionych informacji dokonano, wykorzystując materiały udostępniane przez wydawnictwa.

¹ <https://www.wuw.pl/product-pol-20714-Polszczyzna-dla-cudzoziemcow-sacrum-i-profanum.html?query_id=1>, dostęp: 20.02.2026.

rosyjskich i stan ich języka (do 1941 roku). Cz. 3: Kształtowanie się języka Niemców rosyjskich (do 1917 roku). Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Bydgoszcz 2025, ss. 260.

„W części 3. tomu *Losy Niemców rosyjskich i stan ich języka (do 1941 roku)* mowa o pierwszym stadium fazy stabilizacji i rozwoju języka Niemców rosyjskich, czyli o okresie obejmującym lata 1763–1917: od przyjazdu niemieckich osadników do Rosji do wybuchu rewolucji październikowej.

Niemcy osiedlali się w okolicach Sankt Petersburga, nad Wołgą w Rosji Centralnej, na południu i północy Ukrainy, na Krymie i na Kaukazie Północnym, z czasem także na Uralu, Syberii. Przybysze pochodzili z niemal wszystkich dzielnic Niemiec i graniczących z nimi państw, mówili różnymi lokalnymi dialektami. W Rosji formowali wyspy językowe otoczone innojęzycznymi, zazwyczaj rosyjskojęzycznymi sąsiadami, od których się ściśle izolowali. W koloniach wytworzyła się mozaika dialektów, z czasem dochodziło do ich mieszania i wyrównywania”².

Szczegółowe informacje na temat monografii znajdują się pod adresem: <https://nowawydawtest.ukw.edu.pl/produkt/ksztaltowanie-sie-jezyka-niemcow-rosyjskich-do-1917-roku/>

- Elżbieta Sękowska: *Mowy akademickie. Geneza i współczesne funkcjonowanie*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 2025, ss. 162. DOI: <https://doi.org/10.31338/uw.9788323567493>.

„Książka jest pierwszym zbiorczym wprowadzeniem do analizy gatunków wypowiedzi, które towarzyszą życiu akademickiemu, począwszy od założenia uniwersytetów. Wstępne spojrzenie historyczne ukazuje mowy uniwersyteckie w średniowieczu i renesansie. Dalej skupiono się na mowach pochwalnych, charakterystycznych dla pierwszej połowy XIX stulecia. Etap drugiej połowy XIX wieku i wiek XX jest zobrazowany funkcjonowaniem różnych gatunków honorujących oraz upamiętniających. Mowy przedstawiono na szerokim tle kulturowym, akcentując konwencje i rytuały, które stoją za ich strukturą i wyznacznikami językowo-socjokulturowymi”³.

Więcej informacji na temat monografii znajduje się na stronie Wydawnictw Uniwersytetu Warszawskiego: https://www.wuw.pl/product-pol-20369-Mowy-akademickie-Geneza-i-wspolczesne-funkcjonowanie.html?query_id=2

² <<https://nowawydawtest.ukw.edu.pl/produkt/ksztaltowanie-sie-jezyka-niemcow-rosyjskich-do-1917-roku/>>, dostęp: 21.02.2026.

³ <https://www.wuw.pl/product-pol-20369-Mowy-akademickie-Geneza-i-wspolczesne-funkcjonowanie.html?query_id=2>, dostęp: 12.02.2026.